

Hazret Ali (a.s.)'in Mektupları-1

<"xml encoding="UTF-8?">

Medine'den Basra'ya giderlerken Kûfe'lilere mektupları:

Allah'ın kulu Emir-ül Mü'minin Ali'den, Ansarın alını olan, Arabın yüce dağı mertebesinde
bulunan Kûfelilere:

(Hamd-ü senâ, salât-ü selâmdan) Sonra ben size Osman'a ait olayları öylesine haber vereyim
ki duymanızla görmüşe dönün:

Halk onu kınamaya koyuldu; bense Muhacirlerden ona en fazla öğüt veren, en fazla, yaptıklarını
anlatıp o işlerden vazgeçmesini söyleyen biriydim. Talha'yla Zübeyr, onu sarp yollara sürüyorlar,
yumuşaklıkla gidilmez bellere götürüyorlardı.

Âişe'yse ona pek kızmıştı, köpürmüştü. Hâsılı mukaddermiş, toplum, onu öldürdü; bana da,
benim zorumla değil, kendi dilekleriyle kendi istekleriyle biat etti.

Bilin ki hicret yurdu (Medine), halkıyla beraber kökünden yıkıldı. Orası, ateş üstündeki kazan
gibi kaynayıp coşmaya koyuldu; fitne değirmeni, milinin çevresinde dönmeye başladı. Artık
emirimize koşun, Allah'ın izniyle düşmanınızla savaşın.

Basra fethinden sonra Kûfelilere:

Allah, kendisine itâat edenlere, nimetine şükürde bulunanlara vereceği sevâbın en güzelini
Peygamberinizin Ehlibeytine karşı gösterdiğiniz itâat yüzünden sizlere versin. İtâat ettiniz;
çağrıldınız, geldiniz.

Kadı Şurayh b. Hâris, kadılığında seksen dînâra bir ev satın almıştı. Emir'ül-Mü'minin (a.s), bunu

duyunca, bana seksen dinara bir ev satın aldığına, buna dair bir de senet yazdığını,

tanıklara tanıklık verdirdiğine dâir haber geldi buyurdular. Şurayh tasdik edince kızgın bir hâlde
ona bakıp buyurdular ki:[1]

Yâ Şurayh, yakındır, sana öyle birisi gelip çatar ki ne yazdığın şeye bakar, ne tanıklarından sorar;
gözün arkada kalarak seni o evden çıkarır; her şeyden ayırıp kabrine kapar.

Dikkat et ey Şurayh, bu evi kendi malından başka bir malla, helâlinden kazandığın paradan
başka bir parayla satın almış olmayasın. İş böyleyse, böyle bir şey yaptıysan bil ki dünyâ
yurdunda da ziyan ettin gitti, âhiret yurdunda da.

O evi alacağın vakit bana gelseydin, sana öyle bir senet yazardım ki, evi almak için ne bir dirhem
verirdin, ne de daha fazla bir pul.

Yazacağım senet de şuydu:

Aşağılık kulun, ölümünden sonra çıkarılıp atılan bir ölüden; şu aldanış dünyâsında, geçip
gidenlerden, helâk olup bitenlerin alanında satın aldığı yerdir bu.

Bu evin dört sınırı var: Birinci sınırı âfetlerin sebeplerine varır dayanır; ikinci sınırı musibetleri,
belâları meydana çıkaran şeylere varır; üçüncü sınırı, insanı helâk edecek heveslere, dileklere
ulaşır; dördüncü sınırı, insanı azdıran Şeytana kavuşur; bu evin kapısı da bu sınıra açılır.

Dileğe kapılıp aldanan, ecelle şu evden kaldırılıp atılandan bu evi, kanâat üstünlüğünden çıkarak,
istek ve helâk oluş aşağılığına düşerek satın almıştır.

Bu evde, satın alanın başına gelecekler de, Kisra, Kayser, Tübbâ ve Hımyer gibi padişahların,
zorbaların başlarına gelen şeylerdir: Onların bedenleri çürümüş gitmiştir; canları alınmıştır; mal
üstüne mal yağın,

onu çoğaltıp duran, yapılar yapıp pekiştiren, yüceltip bezeyen, zahirler toplayan, zannınca
evlâdını düşünen, kendisinden sonra kalacakların gamını yiyen kişilerin başlarına gelen, onun da

başına gelecektir.

Sonunda bunların hepsini de Tanrı'ya bildirmek, soruya çekilmek için getirecekler, sevap ve azap mahalline yığacaklar, hakla batılın arasının ayrılacağı vakit, sâhibini hepsinden bir-bir soruya çekeceklerdir. "İşte orda, batıl iş işleyenler, ziyan edip gideceklerdir." (Mü'min, 78)[2]

[1] - Kadı Şurayh'i, sahâbeden sayanlar vardır. Ömer, onu Kûfe'ye kadı tayin etmiş. Osman zamanında da hizmetine devam etmiştir. Emir'ül-Müminin (a.s) azli cihetine gitmişse de Kûfeliler razı olmamışlardı; o yüzden gene Kûfe kadılığında kalmıştı.

Altmış, yahut yetmiş beş yıl kadılık etti. Ashab-ı Kirâmdan olup Hucr'il Hayr diye anılan Hucr b. Adıyy'il-Kindi'nin, hâşâ, küfrüne ve tâattan çıktığına dâir fetvâ vermesi dolayısıyla Muhtâr b. Ebu-Ubeydet'is-Sakafî,

onu, yalnız Yahudilerle meskûn olan bir köye sürmüş, Haccâc gelince Kûfe'ye getirip gene kadılığa tayin etmiş, fakat ihtiyarlığını bahane ederek ölünceye dek kazâda bulunmamıştır.

Hicretin yetmiş ikinci, yahut sekseninci yılında yüz, yahut yüz on yaşında ölmüştür. Seksen yedinci yılında öldüğü de rivâyet edilmiştir (Tenkîyh, 2, s.83).

[2] - Kısra, İran şahlarına, Kayser, Roma imparatorlarına denir. Tübba Hımyerli bir hükümdardır; tebaası çok olduğu için bu adla anılmıştır. 44. sûrenin (Duhân) 17. ve 50. sûresinin 14. âyetlerinde, peygamberlerini inkâr ettiklerinden helâk edildikleri beyan buyrulmaktadır.

Osman b. Huneyf'e, Cemel savaşından önceki mektupları:

İtâat gölgesine gelirler, sığınırılsa bu, zâten sevdiğimiz, istediğimiz şey. Ama düşmanlığa, isyâna kalkışırlarsa, sana itâat edenlerle, isyân edenlerin üstüne yürü. Seninle gelmek istemeyenlere aldırış etme.

İtâat edenlerle harekete geç, öbürlerini bırak. Çünkü istemeyerek zorla seninle gelenlerin gelmeyişleri, oturup kalışları, gelişlerinden, olmayışları, bulunuşlarından hayırlıdır.

Osman tarafından Azarbeycan vâlisi olan Eş'as b. Kays'e

Seni, başına buyruk olmak için ben tayin etmiş değilim; yalnız boynunda bir emanet var ve sen, senden üstün olanın buyruğu altındasın; halka dilediğini yapamayacağın gibi tehlikeli bir işe de girişemezsin.

Elinde üstün ve ulu Allah malından mal var; şimdi sen, onu bana teslim etmek için benim hazine memurlarımdansın; senin üzerinde kötü hükmedenlerden değilsem, bana teslim edersin onu.

Muaviye'ye Mektupları

Ebubekir'e, Ömer'e, Osman'a biat edenler, onlara biat ettikleri şartlarla bana da biat ettiler. Orda bulunanlardan birinin, bir başkasını seçmesi, bulunmayanın bu biati reddetmesi mümkün değil.

Meşveret ancak Muhâcirlerle Ansara ait. Onlar toplandılar da birisine uydular, ona imâm dediler mi bu, Allah'ın da razı olduğu bir şey. Onların yaptığı işe razı olmayıp imâmı kınamak, yahut bir bidate uymak sûretiyle verdikleri hükümden çıkıp, çıktığı şeye bırakırlar.

Fakat ısrâr ederse, inananların yoluna uymadığı için onunla savaşa girişirler ve döndüğü şeyin vebâlini de Allah, onun boynuna yükler.

Ömrüme andolsun ey Muâviye, nefesine uymaz da aklınla düşünürsen beni, Osman'ın kanına girenlerden tamamıyla berî, halkın içinde o kandan en sorumsuz bulursun. Sen de bilirsin ki ben ondan ayrılmıştım, bir kenara çekilmiştim; ama bildiğini örtmeye, bühtan etmeye kalkışırsan örtebildiğin kadar ört, edebildiğin kadar et.

Bundan sonra, öğütlerle yazdığın, sapıklığınla bezediğin, kötü ve batıl reyinle gönderdiğin mektubun geldi. Bir kişinin mektubu bu ki ne doğru yolu görüp onu sevk edecek gözü var; ne onu yedip gerçeğe götürece kılavuzu var;

sapıklık onu çağırmiş, o da ona uymuş gitmiş. Dalâlet onu haydamış; o da ona tâbi olmuş;
hezeyan ederek beyhude sesler çıkarır; hatâlara düşerek adım atar, yol yitirir.

(Aynı mektuptan:)

Çünkü biat birdir, iki olamaz; ona başka bir reyi katılamaz. Ondan baş çekip kabûl etmeyen dîne uygun buyruğu kınamış olur; o biatte düşünceye, şüpheye kapılan, müdâheneye düşmüş olur.

Muâviye'ye yolladığı Cerir b. Abdullah'a gönderdiği mektup

Bundan sonra mektubum sana varınca Muâviye'yi kesin bir hükme çağır, reyini bildirmeye zorla. Ondan sonra da yerleri yurtları sâhipsiz kılan savaşı, yahut onu hor bir hâle getirecek olan barış arasında muhayyer bırak. Savaşı kabûl ederse ona karar ver; barışı kabûl ederse biatini al
vesselâm.

MKavmimiz, Peygamberimizi öldürmeyi, bizi kökümüzden çıkarıp atmayı dilemişti; aleyhimizde düşüncelere dalmıştı; başımıza işler açmıştı. bizden tadı tuzu men etmişti; bize korku elbisesini
giydirmişti;

sarp dağlara gitmemizi zorlamıştı; aleyhimize savaş ateşini yakmıştı. Allah'sa onun civarından kötülüğü gidermemizi, onun haremine girmeye kimseye fırsat vermemenizi takdir eylemişti.

İnananımız, bununla ecir ve sevap diliyordu; kâfirimizse bu soyla, bu boyla övünüyordu, soyunu boyunu koruyordu. Bizden başka, Kureyş'ten olup İslâm'ı kabûl edenler, bizim kapıldığımız
korkudan, öldürülmekten sağ esendiler.

Allah'ın salâtı O'na ve soyuna olsun, Rasûlullah, savaş tandır kızınca, insanlar, korkudan çekilmeye kalkınca ashabını, Ehlibeytiyle korudu; kılıçların, mızrakların kızgınlığına Ehlibeytini
sürerdi.

Hâris oğlu Ubeyde, Bedir gününde şehit edildi; Hamza Uhud gününde şehit edildi; Ca'fer, Mu'te'de şehit edildi. Dileyen de adlarını andığım kişiler gibi şehâdeti dilediler; fakat onların
ecelleri gelip çatmıştı; dileyenlerinse daha gelmemişti.

Ne kötü bir zamana geldim ki şaşarım benimle beraber ayak diremeyen, İslâm'ı benim gibi ilk kabûl etmeyen kişi, tuttu da, benimle aynı şeyi iddiâda eş oldu; oysa ben onu tanımam bile.
Sanmam ki Allah da tanısın; hamd Allah'a herhâlde.

Benim Osman'ı öldürenleri sana teslim etmemi istemene gelince: Ben bu işe baktım, fakat onları sana, yahut senden başkasına vermem mümkün değil. Ömrüm hakkı için ki azgınlığından, kötülüğünden vazgeçmezsen görürsün ki yakında onlar seni isteyecekler. Onları istemem için ne karada, ne denizde, ne dağda, ne düzlükte sana bir zahmet vermeyecekler. Hem de bu, bir istek olacak ki seni gamlara batıracak; bu, bir ziyaret olacak ki onunla buluşman, seni sevindirmeyecek. Selâm, ona ehil olana.

Nasıl da dünya kendisini süslemiş, lezzetleriyle seni aldatmış; seni çağırmış, icâbet etmişsin; sürmüş, ona uymuşsun; emretmiş, itâatte bulunmuşsun; içinde bulunduğun şu hâl var ya; bir de perdeler açılırsa ne yapacaksın acaba?

Bil ki yakındır, seni öylesine bir tutacak ki tutan; seni öylesine bir kapacak ki kapan; ondan kurtulmama imkân olmayacak; ondan seni bir koruyan, bir kurtaran bulunmayacak.

Bırak şu işi de soru gününü düşün, ona hazırlan. Sıva eteklerini, yol yitirmişlerin sözlerine kulak asma; yoksa bu halde devam edersen, bu gaflete düşüp gidersen haber vereyim sana;

içinde bulunduğun nâz-u naim seni aldatmış, benliğe atamış; Şeytan boğazına sarılmış, seninle murâda yetmiş; senin içine girmiş, can, kan bulunan her yerini kendine gezinti yeri etmiş.

Ey Muâviye, siz ne vakit halka hâkim oldunuz, ne vakit ümmetin buyruğunu ellerinize aldınız; hem de geçmiş zamanlarda bir hakkınız, üstün bir şerefınız yokken? Allah'a sığınınız kötülüğe düşüren sebeplerden.

İsteklerin gafletine düşüp gitmekten, içinden, dışından gizli açık aykırılığa düşüp karşı durmaktan çekinmeni söylerim sana.

Beni savaşa çağırdın; halkı bir yana bırak, tek başına karşıma çık; iki tarafı da savaş zahmetinden kurtar da hangimizin gönlü kararmış, hangimizin can gözü kapanmış, belli olsun.

Ben Ebü'l-Hasan'ım, senin atanı, dayını, kardeşini Bedir günü öldürenim; o kılıç şimdi de yanımda; o yürekle düşmanımla buluşacağım. Dinimden dönmedim, yeni bir peygambere uymadım; ben, sizin isteyerek terk ettiğiniz, zorla ve istemeyerek girdiğiniz dosdoğru yoldayım.

Zannınca Osman'ın kanını istemek için geldin. Sen de bilirsin ki Osman'ın kanı nasıl ve nerede döküldü; dileyeceksen oradan dile.

Sanki görüyorum seni, sana diş geçirildi mi, savaş korkusuyla ağır yükler altındaki develer gibi bağırmadasın; sanki görüyorum beni çağıran ordunu, başlarına birbiri üstüne yedikleri kılıçtan,

üstlerine çullanan kötü kazâ ve kaderden, birbiri ardınca helâk olup yerlere serilmekten feryât .etmedeler. Onlar ya Allah'ın kitabını inkâr eden inatçı kâfirlerdir, yahut biatten dönen hâinler